

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

Lišč slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izveniš sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 237. — Štev. 237.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 14, 1940—PONEDELJEK, 14. OKTOBRA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

JUGOSLAVIJA SE BO BRANILA

Odstopila ne bo nobene zemlje... Samo s krvjo more biti vzeta

Ministrski predsednik Dragiša Cvetković je posvaril vse one sosede Jugoslavije, ki se poželjivo obračajo po njenem ozemlju, da se bo bojevala z vsako državo in vsak čas, da brani svojo zemljo. Cvetković je v nedeljo popoldne govoril v Skoplju ter je odločno povedal, da Jugoslavija ne bo odstopila niti pedi zemlje.

Ko je Cvetković tako govoril, je najbrže mislil na Bolgarsko in Italijo.

"Tukaj smo se borili," je med drugim rekel Cvetković, "in tukaj smo umirali. Ta zemlja je naša; in na svetu ni sile, ki bi jo nam mogla vzeti. Vsakomur povemo, da smo to zemljo ustanovili s svojo krvjo; naša je po preteklosti in naših žrtvah in samo s preli vanjem krvi nam more biti vzeta."

Slično je govoril tudi vojni minister

Vojni minister general Milan Nedić je tudi govoril in je povdarjal isto kot ministrski predsednik. Med drugim je rekel:

"Vsakogar moramo odkrito in javno opozoriti, da cenimo svojo neodvisnost in svoje pravice tako, da živimo svoje lastno življenje na svoj način. In za vse to smo pripravljeni umreti."

VOJAŠKA REGISTRACIJA

V sredo, 16. oktobra je dan za vojaško registracijo mladeničev od 21. pa do 36. leta starosti.

Registrirati se mora vsakdo v tej starosti, če je državljan, ali ne.

Načelnik registracijskega urada za mesto New York polkovnik Arthur V. McDermott je večerj zaprisegel prve uradnike za registriranje mladeničev. Registracijski uradi bodo po vseh šolah in poleg tega še v drugih prostorih. Kdor ne bi vedel, kje se nahaja najbližji registracijski urad, naj vpraša policista.

McDermott pa pravi, da se naj oni, ki stanujejo izven New Yorka, registrirajo v kraju, kjer stanujejo.

Kdor bi se zaradi boleznih ne mogel registrirati, naj pošlje koga v registracijski urad, da to naznani, in na njegov dom bo poslan zastopnik registracijskega urada, da ga registrira.

Odnosaji med Jugoslavijo in Nemčijo

Navzlic nemškemu uradnemu zatrevanju, da vlada "popolno soglasje", se trdovrsto vzdržuje govorice, da so nemško-jugoslovanska trgovska pogajanja prišla na mrtvo točko. Poročilo pravi, da so sinoči Nemci stavili še večje zahteve, ki jih pa je Jugoslavija odločno zavrnila. Med drugim je Nemčija zahtevala popolno nadzorstvo nad jugoslovanskim odvisnim izvozom pšenice, koruze in ruki.

Jugoslavija pričakuje pritisk Nemčije

Jugoslovanski uradni krogi še ta teden pričakujejo večji nemški vojaški pritisk na vse jugoslovanske države.

Stališče Jugoslavije je zelo težavno in uradno se zatruje, da se bo uprla vsakemu poskusu Nemčije zagospodariti nad deželo. Jugoslovanska javnost se zaveda, da je nemško vojaštvo vkorakalo na Rumunsko v namenu, da na celim Balkanu postavi trdno oporišče za vojaške operacije skozi Turčijo proti Sueškemu kanalu.

Prihod nemških vojakov na Rumunsko je samo pričetek in še tekom tega tedna bo Nemčija najprej zgradila vojaška letališča na Rumunskem in Bolgarskem. Zadnje dneve je prihajalo prav posebno veliko vojnega materiala po Donavi in mnogo več za Bolgarsko kot pa za Rumunsko. Ko bo enkrat na bolgarsko-turški meji stala močna nemška mehanizirana armada, tedaj bo za htevala od Turčije, da ji dovoli prost prehod skozi deželo za prodiranje proti Bližnjemu Izoku.

Rusija ojačuje mejo

Rusija pošilja mnogo svojega vojaštva na svojo mejo ob Donavi nasproti Galatiji. Ravno tako so v teku velike vojaške priprave v Bukovini. Griče v Horoceji blizu Černovile izravnavajo griče ter napravili veliko letališče. Zgradili bodo hangar za najmanj 300 aeroplanov.

Associated Press poroča, da so Rusi ob izlivu Pruta v Donavo postavili težke topove, zbrali ob bregovih obeh rek mnogo malih bojnih ladij ter pošiljajo na rumunsko mejo mnogo vojaštva.

Naborniki in delo v obrambni industriji

Če je kdo zaposlen v industriji, ki je važna za narodno obrambo, ni še s tem rečeno, da se bo izognil vojaški službi. — Poziv majorja Jos. F. Battley-a.

Marsikateri mladi moški se tolaži: — Mene ne bodo vzeli. Delam namreč v jeklarni, ki ima velika vladna naročila.

Marsikdo si tudi misli: — Svoje sedanje delo bom pustil in bom skušal dobiti delo v tovarni za letala. Na ta način se bom izognil vojaški službi.

To naziranje je pa povsem zmotno. Marsikdo, ki je tega mnenja, se bo opekkel.

Major Joseph F. Battley, svetovalec nabornega urada, poziva mlade ljudi, naj ne iščejo dela v obrambnih industrijah.

Mladi mož, ki zdaj dobi delo v obrambni industriji, bo skorogotovo draftan, če bi ostal pri svojem prejšnjem delu, bi pa mogoče ne bil.

V mnogih slučajih je kriva tudi kompanija, ki išče delavce pod prevezo, da jim ne bo treba obleči vojaške suknje, če bodo pri nji zaposleni.

Konskripcijske določbe ne pravijo: — Teh in teh delavcev ne bomo vzeli, pač pa le te in te.

Stvar je popolnoma drugačna. Vzemimo mladega moškega, ki je dobil delo v tovarni,

katera ima velika vladna naročila. Njegovo delo je tako, da ga vsak lahko vrši. Mogoče je zaposlen v skladišču, pomaga kakšne stvari prenašati, snazi in maže trucke ali kaj sličnega. Res je zaposlen v narodnoobrambni industriji, toda njemu je mogoče vsak hip dobiti namestnika. Če je tak mladeneč telesno sposoben, ga bodo najbrže vzeli v vojaško službo.

Vzemimo pa naprimer krojača, zaposlenega v izdelovalniški ženskih oblek. Njegovo delo je natančno in odgovorno. Iz dragoga blaga vrezuje dele ženske obleke. Deset ali dvajset drugih delavcev šiva kose, ki jih je on prikoval. Takega krojača prav gotovo ne bodo vzeli. Vzeli bi ga pa, če bi pustil delo v krojačnici ter bi šel vršiti v zrakoplovno tovarno kakšno vladno delo.

Glavno in odločilno besedo bodo imeli lokalni draftni uradi, ki bodo ocenili delo in zaposlenega vsakega posameznika, če je v obrambni industriji ali kakšni drugi industriji. Leobhodno potreben; koliko oseb je odvisnih od njegovega zasluga in.

F.D.R. govoril v Daytonu

MOBILIZACIJA ZA CLOVEŠKE POTREBE

Na večer Columbusovega dne je predsednik Roosevelt imel v Dayton, O., govor ob priliki otvoritve letne "mobilizacije za cloveške potrebe" ter pozival narod, da radodarno prispeva za vzdrževanje narodne morale. Predsednik je rekel, da je v sedanjih kritičnih časih tembolj potrebno, da je narod združen in skupnega duha. Rekel je, da je privatna pomoč neodhodno potrebna za olajšanje trpljenja med narodom.

"Dogodki onstran morja so nam pokazali," je rekel predsednik, "da ne potrebujemo samo aeroplanov in tankov, ladij in topov, temveč tudi neumnega dela in žrtve. Poleg tega pa nam je treba še tudi vseh onih stvari, ki so potrebne za moralo naroda."

Dalje je rekel predsednik, da se je ameriška industrija tekom svetovne vojne in po vojni zelo razvila, da pa je pozneje prišla depresija, ki jo je več let okušal ves narod. Prišlo pa so tudi nezdgo na obsežna polja na osrednjem zapadu; viharji so odnesli zemljo in nad 200.000 farmerjev je moralo zapustiti svojo zemljo in se preseliti v druge države. Prišla so lea brezposelnosti in pomanjkanja in trpljenja.

Proti tem razmeram je bilo treba nekaj ukreniti in ameriški narod je po svojih zastopnikih v kongresu sprejel mnogo postav za izboljšanje raz-

mer naroda. Uveljavljena je bila postava za podporo ob času nezaposlenosti, o starostni zavarovalnici itd. Vse to so bili veliki uspehi sedanje vlade v zadnjih par letih.

"In tako, moji prijatelji," je predsednik zaključil svoj govor, "vas prosim, da pomagajte pri mobilizaciji za cloveške potrebe, prosim vašo milosrdno vneto za skupni ameriški duh. Prosim vas, da pokazete svojo trdno vero v dobro delo."

Brat posilil in usmrtil sestro

V mestu Birmingham v državi Alabami so zaphli 14 letnega študenta Jerryja Ratliffa, ki je posilil in zadušil svojo desetletno sestro Patricijo.

Pravi, da je moral svoje grozno dejanje storiti v spanju, ker se niti malo ne zaveda oziroma spominja, kaj se je tisto noč godilo z njim. Detektivski načelnik Hollums je mnenja, da utegnejo biti fantove trditve verjetne. Mogoče je storil svoje dejanje v nekakšni histerični nezavedi. Glavno besedo bodo imeli seveda zdravniki.

Otroka sta imela samo mater. Oče jima je bil pred letom dni umrl. Mati je šla tistega večera v gledališče in je šele naslednjega jutra opazila svojega hčera zadušenega na postelji. Jerry je bil v šoli dober in ubogljiv učenec.

Pridobitev delavstva pod Rooseveltovo administracijo

V vsej ameriški zgodovini si ni ameriško delavstvo priborilo toliko zmag kot v zadnjih sedmih letih. — Roosevelt je bil vedno na strani revnih in zatiranih slojev. — Napredek je v vseh področjih.

— Pod New Dealom, — piše delavska tajnica Miss Perkins, — se je ameriško delavstvo povzpelo na novo stališče, ki ga ni zavzemalo še nikdar prej v zgodovini. Odkar smo postali industrialna družba, niso bili preprosti ljudje, posebno tisti ki žive od žuljev svojih rok, deležni od kakšne administracije večje zaščite kot so jo sedanje. Nikdar v zgodovini ni delavstvo doseglo toliko kot v zadnjih sedmih letih.

Za programom, ki je omogočil delavstvu taka izboljšanja, je dvoje načel demokratske stranke da je cloveško življenje in vse, kar je v zvezi z njim dobrega, največja dobrina da zamore svoboden in napreden narod napredovati edino z zaščitenjem teh dobrin.

Demokratska stranka se drži teh načel. Obljube, ki jih je začela izpolnjevati leta 1933, bo še razširila in jih bo izpolnjevala še v večji meri. V sedanjih svetovni krizi mora sleherni priznati, da so delavci, zaposleni v potrebnih industrijah, druga obrambna črta naroda. Zmanjšati delavske pridobitve se pravi oslabilo to obrambno črto.

Največja pridobitev ameriškega delavstva je, da ima sleherni pravico organizirati se in izbirati svoje zastopnike za kolektivna pogajanja. Potom kolektivnih pogajanj je mogoče delavcu izboljšati svoj položaj. Kolektivna pogajanja so ključ k naprednim delavskim odnosom.

Izredno važna je tudi azedno-urna postava, določujoča maksimalni delovni čas in minimalno plačo.

Vsled te postav je bila tišočim delavcem povišana plača, da zaslužijo sedaj najmanj po 30 centov na uro, delovni teden jim je bil pa skrajšan na 42 ur. Dne 24. oktobra jim bo skrajšan na 40 ur.

Na priporočilo odbora, se stoječega iz zastopnikov delavstva, delodajalcev in javnosti, je bila 500 tisoč delavcem povišana plača nad 30 centov na uro. Za ovrtime dobe pol drugo plačo.

Za delavce, posebno tiste, ki so zaposleni pri vladnih kontraktih, je silno važno Walsh-Healeyeva postava, ki določa minimalne plače, osemurni delovni teden ter poldrugo plačo za ovrtime.

Leta 1933 je bila ustanovljena zvezna posredovalnica za delo. Njene državne podružnice so v nešteto slučajih preskrbele nezaposlenim delo.

Ena največjih pridobitev delavstva je social security postav, ki zagotavlja za nezaposlene, pokojnino ostarelim ter skrb za slepe, polabljenec in jamci revnim materam porodno podporo.

Po social security programu je nad 28 milijonov delavcev zavarovanih proti izgubi dela, in izplačane jim je bilo že nad tisoč milijonov dolarjev zavarovanje proti nezaposelnosti, pokojnino ostarelim ter skrb za slepe, polabljenec in jamci revnim materam porodno podporo.

programi za izboljšanje delavskih in življenjskih razmer ameriškega delavstva.

Najvažnejše tozadevne agencije so Workers Progress Administration, Civilian Conservation Corps, National Youth Administration, Public Works Administration, Home Owners Loan Corporation in še mnoge druge.

V zadnjih sedmih letih so tudi razne posamezne države uveljavile obširno zakonodajo v prid delavstva.

Uveljavljenih je bilo dosti državnih postav glede minimalnih plač, krajših delovnih ur, zaposlenja otrok, delavske kompenzacije itd.

To in še marsikaj drugega so pridobitve, ki jih je New Deal omogočil ameriški delavstvu.

Svrha New Deala je bila že od početka skrbeti za dobrobit delavcev v Združenih državah, izboljševati njihovo delavske pogoje ter večati njihove prilike za dobičkanosno zaposlenje.

Pri prihodnjih volitvah so vse te pridobitve na teltnici. Ameriški delavci ve, ko mu mora dati svoj glas, da bo te pridobitve obdržal in še izboljšal svoj sedanji položaj.

Napoved pariškega škofa

Nekaj ur pred prihodom Nemcev je pobegnil iz Pariza Frederick W. Beckman, episkopalni škof. Posrečilo se mu je priti v Ameriko, in je zdaj v Kansas City, Mo. Te dni je rekel časnikarjem, da ni nobenega dvoma, da se bodo Združene države zapletle v vojno.

— Vojna se Ameriki tako naglo bliža, da se ji ne more več izogniti. Nemčija in Italija nas bosta pahnila v vojno, pa če hočemo ali ne.

Škof se ne boji, da bi Nemčija in Italija napadli Ameriko, skrb pa ga, če bi bila Anglija poražena. — V tem slučaju, — je rekel, — bi nastala v Ameriki gospodarska zmeda, kakršne dežela še ne pozna.

"Predsedniška kandidatinja na razstavišču

Na razstavišču Svetovne razstave so aretirali v četrtek 36 letno Elviro Taft, ki je pripovedovala ljudem, da kandidira za predsedniški urad in jim delila letake z naslenje vsebino: — Jaz sem zastopnica Vseameriške stranke. Imejte celo stranko namesto polovične. Že vsaj enkrat v življenju naj se vam dobro godi. Ohranimo mir v tej deželi! Mi smo za napredek in prosperiteto vseh ljudi. Vse to imate lahko, če dobite petindvajset podpisov in če plačate dolar. Poslali so jo v opazovalnico.

Naročniki so naprošeni, da pogledajo številke poleg naslova za dan, ko poteče naročnina. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja leto. — Če je Vaša naročnina potekla, oziroma bo v kratkem potekla. Ali je ne bi hoteli še danes obnoviti?

Onstran morja

Evropa ima baje dovolj živil

Iz Rima poročajo, da je Mednarodni poljedelski inštitut naznanil, da bo letošnji pridelek pšenice v Evropi šestnajst odstotkov manjši kot je bil lanski. Pomisliti je pa treba, da so na Balkanu pridelali silno dosti koruze in da je krompir izredno dobro obrodil. Prebivalstvo je torej za zimo preskrbljeno. Evropske dežele (brez Rusije) so pridelale 1425 milijonov bušljev pšenice.

Churchill voditelj konservativcev

Po odstopu Nevilla Chamberlaina je bil ministrski predsednik Churchill soglasno izvoljen za voditelja angleške konservativne stranke.

V svojem zahvalnem govoru je rekel — Z vso skromnostjo moram povedati, da sem v izpremenjenih razmerah, v katerih živimo, vedno zvesto služil dvema javnima nalogama: pomagal sem vzdržati trajno veličino Anglije in si prizadeval storiti vse v njen dobrobit.

Dovolj vzroka za izgon

V italijanskem mestu Aosti sta bili izključeni iz fašistične stranke markiza Matilda Scarampi in njena hčerka Vittorina. Njuna obilna pasja družina se je povečala za dva psička, vsled česar sta obesili na lišna vrata rdeč in višnjevi trak.

Ker se z obešanjem takih trakov naznanja le rojstvo otrok, ju je fašistična stranka kaznovala z izključitvijo.

Batista inavguriran

Dne 10. oktobra je bil inavguriran za predsednika Kube Fulgencio Batista, ki je bil svoječasno seržant v kubanski armadi, pa se je pozneje povzpelo do vrhovnega poveljstva. Dne 10. oktobra je stopila v veljavo tudi nova kubanska ustava.

V novem kabinetu so štirje liberalci, trije nacionalisti, dva demokrata, en član narodne revolucionarne stranke in štirje ministri, ki ne pripadajo nobeni stranki. Razen dveh so zastopane v kabinetu vse kubanske politične stranke.

Nova ustava je prirojena po angleškem vzoru. Člani kabineta bodo odgovorni kongresu, in le član kongresa zamore priti v kabinet. Ministrski predsednik bo vodil vladno politiko.

Senat in poslanska zbornica moreta izreči kabinetu nezaupnico in ga prisiliti k odstopu po preteku 48 ur.

V socialnem pogledu predpisuje ustava 44 urni delovni teden, socialno zavarovanje, zavarovanje proti nezaposelnosti in 30 dni počitnice po vsakih 11 mesecih dela.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lapsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.— Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAITE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

KONGRES

Ko to pišemo, še ni bil oficijelno odgođen sedanji kongres. Nedvomno se bo odgočil konci tega meseca.

Nekateri kongresniki bodo ugovarjali. Sklicevali se bodo na resnost mednarodnega položaja in opozarjali svoje tovariše na dejstvo, da v teh resnih časih narod ne more biti brez svojih neposrednih zastopnikov v Washingtonu. V slučaju odgoditve bi namreč imela administracija precej prostoro ter bi se pač po svoje bavila s perečimi vprašanji.

Poleg tega je predloženih kongresu tudi nebroj predlogov, ki se niso prišle na vrsto. Kongresniki, ki so jih predložili, zahtevajo njihovo nujno rešitev. Kdo ve, kdaj bodo te nrešene predloge prišle na vrsto, če bo kongres že zdaj odgođen.

Nadalje je pa treba vpoštevati, da se naglo približuje čas predsedniških volitev, ki bodo gotovo ene najvažnejših v vsej ameriški zgodovini. Gre namreč za vprašanje, če bo narod pustil ob vladnem krmlu moža, ki mu je nad sedem let izkazoval zupanje ali če bo poslal v Belo hišo v vladnih poslih precej neizkušenega človeka.

Kongresnike vleče domov v krog svojih volitev. Z vso verno se žele posetiti volilni kampanji in agitirati za predsedniškega kandidata, ki je po njihovem mnenju najboljši.

Ko je predsednik Roosevelt otvoril 76. kongres je s preroškimi besedami napovedal bližajoče se spore in zapletljive v mednarodnem položaju. Že takrat je namignil, da se bo morala dežela primerno oborožiti, da ji bo mogoče kljubovati vsem pretečim nevarnostim.

Istočasno je tudi omenil, da bo treba na ta ali oni način nekoliko revidirati razne reformne postavke, ki so bile uveljavljene tekom prvih šestih let "New Deala".

Najvišji izvršilni uradnik je s tem opozoril na dve najvažnejši nalogi, katerima se je kongres tudi z vso verno posvetil.

Millijarde dolarjev so bile dovoljene za deželno obrambo, in mnoge prejšnje zakonodajne odredbe "New Deal" so bile temeljito izpremenjene. Uveljavljenih je bilo razmeroma le malo novih postav.

Pristaši administracije so naprimer predlagali zvezni sistem bolniškega zavarovanja, s katerim bi bilo predvsem pomagano ubožnejšim oziroma delavskim slojem, toda predlog je propadel.

Ako bodo volilec še vtretje izvolili Franklin D. Roosevelt za predsednika, se bo tozadevni predlog v nekoliko spremenjeni obliki zopet pojavil pred kongresom, in pristasi administracije ne bodo prej mirovali, da bo sprejet.

Istotako je propadla predloga za preskrbo udobnih stanovanj tistim nesrečnikom, ki so prisiljeni po velemestih stanovati v nezdruhih in vlažnih brlogih, pravih kotičkih vsa kovrstnih boleznih. Tudi ta predloga se bo še pojavila v slučaju Rooseveltove ponovne izvolitve.

Propadla je celo predloga, ki ne spada v področje socialne pomoči oziroma zaščite, pač se pa tiče podviga splošnega gospodarstva. Predloga je določala, naj se potroši tri tisoč milijonov dolarjev za odstranjenje posledic gospodarskih težkoč leta 1939.

Predsedniku Rooseveltu se je šele po izbruhu evropskih sovražnosti posrečilo izposlovati revizijo nevtralnostne postavke. Obstojeca nevtralnostna postava je bila soglasno z Rooseveltovimi željami tako izpremenjena, da je mogoče prodajati vojne potrebščine tujim državam, če plačajo zanje, predno jih na neameriških parnikih odvedejo iz ameriških pristanišč.

Mogočen udarec za administracijo je bil sklep, naj bo poslovanje Delavskega urada poverjeno posebnim kongresnim preiskavi.

Noben bivši kongres ni v mirnem času dovolil tako ogromnih vsot, kot jih je dovolil kongres, ki se te dni pripravlja k odgoditvi.

Glede izdatkov je sedanjega prekosil le vojničasni kongres, ki je dovolil nad 50 tisoč milijonov dolarjev.

76. kongres je dovolil doslej 29,168,683,681 dolarjev ter nadaljnih tisoč 700 milijonov dolarjev za izvedbo obvezne vojaške službe.

Od skupne vsote 30 tisoč 800 milijonov dolarjev bo porabljenih nad 18 tisoč milijonov dolarjev samo za vojaške svrhe.

Iz Jugoslavije

Mož, ki je dvakrat začel živeti.

Pred 20 leti je bil Ljubinko Marković mlad rezervni poročnik. Stopil je v svetovno vojno in že od začetka ga je začela preganjati smrt. Trikrat se ji je izognil brez vseh posledic, četrtič pa ga je močno oplazila. Njegov 19. polk se je nahajal pri Šabeni. Na hribu so bili izkopani jarki. Poročnik Marković se je neke noči nahajal v neki koči in od tod opazoval sovražnikov položaj. Nenadoma je v hišo padla granata. Poročnik je srečno ušel in zbežal proti rovu, toda tik preden je skočil vanj, je padla v sredo rova nova granata. Odvrglo ga je nekaj metrov daleč, potem je odšel v poveljnikov jarek in prenočil tam. Ke je sedel zjutraj na stolu in si zvijal cigareto, je v hipu, ko se je sklonil, da bi jo prižgal, padla v rov granata, se zarila v zid jarka in eksplodirala. Vsi so se rešili brez posebnih posledic.

Dne 21. novembra zjutraj so šli v napad. Poročnik Marković je ostal na straži. Ležali so. Ko pa je poročnik vstal, da bi pogledal za svojo četo, je opazil, da se ji krađe sovražnik za hrbet. Takoj je dal zapoved za napad. To pa je bila njegova zadnja zapoved, kajti že naslednji hip je padel — in se šele čez dolgo prebudil v bolnišnici v Nišu. Ko je prvič odprl oči, je bila vsokrog sama tema. Šele čez mesec dni je prvič razpoznal svetlobo in še kasneje je začel opazati okoli sebe postavbe ljudi, ne da bi vedel, kaj ali kdo so. Ves čas je ob postelji sedel njegov oče. Nekega dne se mu je njegov obraz zdel nekam znan in tedaj je tudi prvič pokazal znake zavesti. Nekdo je kadil cigareto in poročnik Marković je prvič izpregovoril "da."

Dali so mu četrte cigarete. Takrat se je po dolgem času vrnil v življenje, a ničesar, kar je bilo pred tem v njegovem življenju, se ni zavedal. Govoril je, slišal, odgovarjati na vprašanja pa ni znal, ker je popolnoma pozabil, kaj besede pomenijo. Medtem so ga bili prepeljali na njegov dom v Topoli in tu so se mu prvič začele javljati neke slike v spominu. Kralj Peter, ki se je prav tako nahajal v Topoli, mu je poslal svojega zdravnika, ki se je zavezal za nesrečnega bolnika. Šele po dolgem času se je Marković začel spominjati, da je nekoč hodil v šolo, polagal izpite, ni pa znal ne pisati ne čitati. Nekateri črke so mu popolnoma izpadle iz spomina. Zelo počasi se mu je stanje popravljalo in tako je mogel spet začeti z učenjem. Znova je položil izpite iz prava in napravil kariero v novi službi. Postal je višji svetnik v ministrstvu trgovine in industrije, njegov primer pa je ostal eden najzanimivejših v vojni medicini. Nabož iz puške mu je šel skozi glavo in mu izbil iz spomina vse, kar je dotlej vedel o sebi in o življenju. Ko se je znova vrnil v življenje, je moral začeti od kraja, ničel se je pisati, čitati, razumeti prav, kakor otrok, ki šele stopa v življenje.

Žebliji v kruhu.

Brezposelna glasbenica Marija Sadikovićeva je v neki mlekarni na periferiji Zagreba malicala belo kavo in kruh, ki je bil pečen v neki predmestni pekarni. Bila je zelo lačna in slastno zalagala grizljaje. Hkratu pa jih je zalivala s kavo. Iznemada se je pričela dušiti, in boleha mati, ki je bila ž njo, se je ustrašila, da se bo hčerka zadušila. Po dolgih mukah je bruhnila iz sebe dva žeblija, izmed katerih je bil prvi zavrt in ves zarjavel, drugi pa malo debelejši in daljši. Dogodek je v vsem Zagrebu vzbudil veliko senzacijo in ogorčenje.

Komaj sta ušla vešalom.

Dva zloglasna zločince sta komaj ušla vešalom. V spominu je čitateljem velika razprava, ki se je vršila pred nekaj meseci v Karlovcu. Zagovarjati sta se morala trgovca Sina Djakovića in njegov prijatelj Lazar Eremija, in sicer zaradi strašnega zločina, ki sta ga bila izvršila v Šibinah pri Glini. Trgovca Djakovića je naročil umor svoje žene Milke. Da bi njegov zločinski naklep uspel in da bi zločin ostal prikrit, je obljubil nagrado Lazarju Eremiji, z nalogom, da zažge hišo v Šibinah. V strašnem požaru sta zgoreli Djakovičeva žena in služkinja, otroka pa so rešili.

Orožniki so prijeli Djakovića nekaj dni potem, ko so govoriceh sosedov in pa raznih zanesljivih indicij dognali, da je vse skupaj bil zločinški naklep trgovca Djakovića. Z njim vred so prijeli Lazarja Eremijo, ki je že vnaprej prejel nekaj denarne nagrade od

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Djakovića. Poizvedbe so dognale, da se je Djaković hotel rešiti žene Milke in povrhu še dobiti po požaru zavarovalnico za hišo in za ženo, ki jo je bil visoko zavaroval.

Prva razprava je bila v Petrinji, kjer je bil Djaković obsojen na dosmrtno ječo. Eremija pa je bil oproščen zaradi pomanjkanja dokazov. Djaković je vložil revizijo, enako tudi državni tožilec, nakar je stol sedmorice odločil, da se pred sodiščem v Karlovcu razprava obnovi. Ponovna razprava je trajala več dni in se je veliki senat prepričal, da je poleg Djakovića kriv tudi Eremija.

Nato je bil Djaković obsojen na smrt na vešalih. Eremija pa kot izvršitelj zločina na dosmrtno ječo. Oba obsojenca sta vložila revizijo in priziv na stol sedmorice. Zdaj je sodišče izreklo sodbo, s katero se sodba karlovskega sodišča v pogledu krivde obeh obsojenecv potrjuje, vendar je Djakoviću smrtna kazen spremenjena v dosmrtno ječo, obsodba Eremije pa je v celoti potrjena.

Cela vas je hotela napasti ženo,

ki je nameravala ubiti svojega lastnega moža. In sicer je ta nesrečnica neka Kristina Vojkovićeva, doma iz Velike Kikinde. Njen mož je bil močno ljubosumen in jo je večkrat pretepel. Zato je žena sklenila, da se ga reši. Toda njen načrt je bil razkrinkan in je vzbudil mnogo ogorčenja med sovaščani. Kristino so zaprli in je prišla te dni pred sodišče v Veliki Kikindi. Ker je bilo sodišče obveščeno, da nameravajo nekatere priče Kristino napasti pri sami razpravi, so pazniki preiskali priče in so pri njih res našli tri samokrese in več nožev. Seveda so priče takoj razorožili in jih spravili na varno. Kristini pa sta bila prisojena dva meseca zapora.

Zaradi kart je ubil dva človeka.

V kavarni "Aeroplan" v Banji Luki je 28-letni soboslikar Bešlaga Varjača kvartal

Peter Zgaga

Včasih res ne vem, kaj bi pisal. Zajemam in zajemam iz vodnjaka svojih spominov in doživljanjev, kar iznenada pa trije korec ob suho dno.

Preko noči se ni dovolj nateklo, nakar je treba seči po tuji robi, da brakem vztrežem. Naj jih bo za danes nekaj iz tujega zelnika.

Najrej dve o dobrem kaži-potu:

Ob cesti je počival star farmer, vlekel kratko pipico in raznišljaj, kdo ve o čem.

Iz daljave pridrvi lepa karra in ustavi pred njim. Mlad fant in mlado dekle sta sedela v nji.

— Kje je Iron Junction? — ga vpraša fant.

— Iron Junction? Iron Junction?

tion? — ponavlja farmer in pravi slednjč: — Daleč sta se zapeljala.

— Kje bi bila najbližja pot do tja?

— Vesta, kaj, — pojasnuje farmer. — Peljita se nazaj v mesto, iz katerega sta ravno kar dospela. Pri tretji rdeči luči obrnita na levo. Potem sedem milj proti severu. Pri stari farmerski hiši obrnita na levo. Če bosa naglo vozila, bosta po preteku ene ure spet tukaj.

— Toda jaz bi rad vedel, kje je Iron Junction, — ugovarja fant.

— Saj to je tisto, — pravi farmer. Pot do tja je dolga in zavita. Če bi vama zdajle povedal, bi se ne zapomnila. Bolje je, da se vrnete k meni, da vaju bom potem napotil v pravo smer.

Humorist je dobil za to "smešnico" od velikega ameriškega dnevnika precej denarja. Meni se ne zdi vredna počenega groša.

Ta je nekoliko boljše:

V tujem mestu sreča tujec postarnega domačina in ga vpraša za bolnišnico sv. Katarine.

Domačin ni bil nič kaj dobre volje. In jezik se mu je zapletal, nekoliko pa tudi noge.

— Bolnišnica sv. Katarine? Bolnišnica sv. Katarine? — ponovi. — Oho, že vem, kje je. Pojdi pet blokov naprej, potem pa dva bloka na levo. Pri drug storu zavij na desno, potem se tri bloke naprej. Na kornarju boš videl majhen salon. Stopi v salon, udari po bari in zakriči: — Down with the Irishmen! ... Če bo šlo vse po sreči in če ne bo treba takoj pogrebniha klicati, se boš zavedel v bolnišnici sv. Katarine.

— Hm, — se je zamislil z dravniki, — ko je površno preiskal skopuh, — bojim se, da imate sladkorno bolezen. Toda zagotovo ne morem reči. Najprej moram vodo preiskati.

Skopuh je bil ves v skrbeh: — Družino imam, gospod dohtar, — kaj bo, kaj bo, če se me loti ta huda bolezen. — Saj ni tako nevarno. Bolezen ne ovira bolnika pri delu. Le zdravnikovim predpisom se mora pokoriti, pa je dobro.

— Ali je bolezen nalezljiva? — Ni nalezljiva, toda včasih se pojavi tudi pri drugih članah družine.

— Kaj naj storim? — je stokal skopuh.

— Saj sem vam rekel, da ne vem zagotovo. Jutri prinesite vodo, da jo bom preiskal. Jutri vam bom natančno povedal.

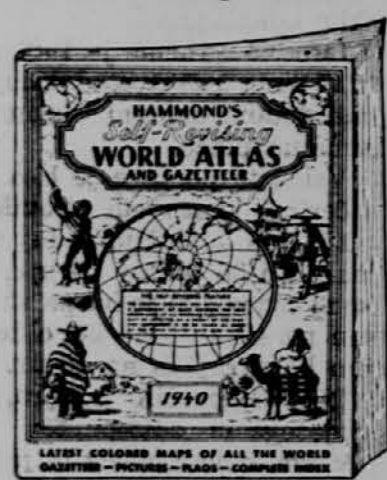
— Saj nisem rekel cele galone, — pravi naslednjega dne zdravnik skopuhu. — Majhna steklenica bi zadostovala.

— E, kar je, pa je, — odvrne skopuh in opazuje zdravnika pri delu. Po temeljiti preiskavi in preiskavi je zdravnik dognal, pacient nima sladkorne bolezn.

— Ali lahko telefoniram domov? — vpraša skopuh, in ne čakajoč zdravnikovega dovoljenja, že sporoči ženi po telefonu: — Jaz nimam sladkorne bolezn, pa tudi ti je nimaš in otroci ne. In očetu in materi povej, da je nimaš. Pa tudi stricu, teti in stari materi sporoči, da se jim ni treba v tem oziru ničesar bati. Boga zahvalimo, da je tako. Samo dva dolarja sem plačal doktorju za preiskavo. Se res izplača vprašati zdravnika za svet, če je človek v dvomih.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vestí potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani:
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma o-snaženih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKSKO K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Pošljite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVIJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide s novimi mejami vojskovanja držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

STRAHOTE VOJNE

CASU PRIMERNA KNJIGA
Spisala Berta pl. Suttner
228 strani

Cena 50 centov
Dobite jo pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 W. 18 St., New York

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	—	—	—	\$ 2.25
200 DIN.	—	—	—	\$ 4.20
300 DIN.	—	—	—	\$ 6.—
500 DIN.	—	—	—	\$ 9.75
1000 DIN.	—	—	—	\$19.—
2000 DIN.	—	—	—	\$37.—

V DINARJIH

100 LIR	—	—	—	\$ 5.80
200 LIR	—	—	—	\$11.25
300 LIR	—	—	—	\$16.65
500 LIR	—	—	—	\$27.50
1000 LIR	—	—	—	\$54.—
2000 LIR	—	—	—	\$107.—

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki neredno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::: POTNIŠKI ODDELK :::
216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

Poroka Roberta Hamiltona

Stari Samuel Hamilton je imel sina Roberta, ki je bil mlad in navdušen letalec. Bil pa je nekoliko čudaški. Samuel Hamilton je bil bogat tovarnar. Fabriciral je razne električne instrumente, ki so potrebni za letalstvo. Nadvse si je želel, da bi mogel Roberta pripraviti do tega, da bi se poročil. To mu pa na žalost ni tako hitro uspelo.

Robert je po končanem študiju v Columbia College napravil pilotski izpit. Odslej je mislil samo na letanje, ki mu je postalo najljubše opravilo. Dan za dnem je presedel na letališču, kar pa je na moč trlo njegovega očeta. Ta je namreč upal, da se bo Robert zanimal tudi za kaj drugega, ne samo za letalstvo. Jezilo ga je to, da se Robert ne zveni za delo v očetovih tovarnah, katerim predstavlja bodočega šefa.

Robert je bil čeprav še zelo mlad, venčan z laboriko. V svojih drznih poletih je proslavil sebe in fabrikate svojega očeta. Privojil si je s svojimi začudnimi mnogo trofej na raznih domačih in tudi mednarodnih tekmovanjih. Bil je torej slaven ter je zato imel mnogo ljubavnih avantur. Na očetovo žalost pa pri tem ni nikdar pomislil na ženitev. "Saj je še vedno čas za take bedarije," je odgovoril vsakomur, ki mu je stavljal vprašanje o poroki. Vsak nagovor ali prošnja starega Hamiltona je imela to posledico, da je Robert ponovno odpotoval s svojim letalom, želel doseči nov rekord. Včasih se po več tednov ni vrnil domov.

Samuel Hamilton je hotel, da bi se njegov edinec poročil s hčerko njegovega poslovnega prijatelja Robertsona. Ta je bila mlada in lepa blondinka, Juliana po imenu. Imel je namen s tem združiti dve ameriški magnatski imeni. Trmasti Robert pa o vsej zadevi ni hotel nič slišati.

"Kaj? Jaz da bi se poročil s to Robertsonovo neumno gosko? Ne, iz te moke ne bo kruha!" Nikdar je ne vzamem. Kaj pa naj počnem z njo, saj se letati ne zna! Ho, nikdar je ne poročim, očka! Kar zapomni se si, da ne!"

Po mnogih neuspešnih poizkusih, spreobrniti svojega sina je tudi stari Hamilton izgubil upanje. Odločno je prenehal s svojimi brezupnimi intervencijami.

Robert je odletel na nov rekordni polet preko ameriškega kontinenta. Bil je dobro razpoložen in je smehljaje zrl na divje ozemlje, ki je hitelo pod krili njegove brze ptice. Preltel je pogorje Rocky Mountains, ki je molelo svoje ostro narezane vrhove v nebo. Njegovo športno letalo "Curtiss" se je na tem težkem potovanju odlično obneslo. Motorjeva monotonost in umirjena kovinska pesem je pomirjevalno vplivala na Roberta, ki je bil naravnost očaran ob pogledu na krasi ameriškega ozemlja. Računal je, da mora biti v petih urah v San Franciscu, ki je bil cilj njegovega rekordnega poleta. Če bo imel srečo in bo prišel tja, kakor je računal, bo porušil stari rekord za cele 4 ure. Med tem prentišljevanjem pa ga je nenadoma vzdramilo škrtanje v njegovem radijskem sprejemniku.

"SOS — SOS — SOS."

Robert je sprva hotel nadaljevati svoj pot. Kaj se nje ga tičejo ti signali. Toda klici na pomoč so se ponovno začeli v njegovem sprejemniku. Robert je iz njih razbral, da se je potniško preoceanško letalo ponesrečilo neke na severni okoli Amerike. Še vedno je Robert hotel nadaljevati rekordni polet. Ponovil je signale za pomoč. Ko je končal to delo, so se pa spet oglasili ponesrečenci, ki so se zahvalili za naklonjenost in prosili za nujno pomoč. Neka potnica je hudo ranjena in leži v globoki omotici. Ostali lahko počakajo na pomoč iz bližnjega Vancouvera. Rane uboge potnice zahtevajo čim hitrejših intervencij.

Robert ni več premišljeval. Resno je okrenil svoje letalo na sever, saj je bilo v vprašanju življenje mlade žene. S tem se je tudi odrekel svojemu novemu rekordu, ki ga je skorajda že dosegel.

Dolgo časa je i-kalet. Leteč na izredno majhni višini je končno opazil razbito letalo. Poiskal je teren za pristaneč. Bil je zelo majhen in obdan z visokimi gromi. V strmen padanju se je jel spuščati. Prvič se mu je pristaneč ponesrečil, drugič pa so se kolesa normalno dotaknila zemlje. Polhitel je k razbitemu letalu. Posadka in potniki so bili skoraj neranjeni. Edino mlada blondinka je ležala v močni nezavesti. Le globoko dihanje je še kazalo, da živi.

Bila je mlada in lepa. Njeni zlati kodrički in kakor češnje napete ustnice so na Roberta napravile globok vtis. Nežno, kakor še nikdar, je objel lepo neznanko, da bi jo odnesel v svoje letalo. Posadil jo je na sedež poleg sebe in jo pripel. Nato je sedel še sam v letalo, ki je podrtavalo zaradi delujočega motorja. Člani posadke so držali letalo, medtem ko je Robert polagoma dodajal plin svojemu motorju.

"Sedaj!" Dal je znamenje držalcem. Letalo je bliskoma preletelo kratko livado, nato pa nenadoma odskočilo od tal. Start je torej uspel, čeprav se je s kolesi zadel ob vrhove gostega grmičevja. Motor je zapel svojo grmečo melodijo in že je odneslo Roberta in njegovo spremljevalko proti zapadu.

Mlada blondinka so prepečeli na kliniko. Robert se je nervozno sprehajal po hodniku pred operacijsko dvorano. Čutil se je samemu sebi, da stalno misli na lepo ranjenko. Na svoj neuspehi rekord je povsem pozabil. Po-kušal si je predočiti, da je misel na rešeno blondinko brezsmiselna.

Mislil je: Kaj se mene tiče, ta neznanka? Rešil sem jo in to je dosti. Pripravil bom letalo in tolkel rekord na povratku. Odločil se je, da naslednje jutro odleti nazaj.

Odšel je v bolniško sobo, ko je zvedel, da je bolnica na poti k okrevanju in da je omotica že minila. Nespretno je vstopil in se približal hudo ranjeni bolnici, ki je zaradi bledeosti postala še mnogo lepša v Robertsonovih očeh. Sprejela ga je s priručnim pozdravom: "O, moj rešitelj!"

Robert je bil prvič v življenju tako razburjen. Iskal je primernih besed, da bi pričel. Momljal je: "Oprostite mi, gospodična... V resnici ne vem. Smatral sem za svojo dolžnost. Veselo ga je prekinila: "Zelo sem vam hvaležna, ker ste me rešili. Toda — vi še ne veste, kdo sem jaz. — Vi ste rešili Juliane Robertsonovo..."

Robertu se je zavrtelo v glavi. Soba je plesala divji valček okrog začudenega Roberta. Torej to je Robertsonova goska! Takoj pa je se spet zbral in v smehu nadaljeval:

"A jaz sem tisti, katerega so naši starši izbrali za vašega zaročena. Jaz sem Robert Hamilton."

"Aha, tisti izobraženi bedak, ki me je tituliral z neumno gosko, čeprav me še ni poznal."

"Da on. Toda sedaj ne mislim več, da ste. Jaz sem popolnoma prepričan, da niste goska."

"To je že boljše. Torej lahko nadaljujemo razgovor, ali ne?"

"Kmalu sta kramljala kot dva

Political To je VAŠA AMERIKA!

Tudi v normalnih časih ima predsednik Združenih držav veliko oblast. V časih kriz pa se sorazmerno poveča. Toda v celotni poteku ameriške zgodovine, niti v časih vojne, ni noben ameriški predsednik pozabil, da pripada Amerika narodu. Noben predsednik pred Rooseveltom ni samovoljno in avtomatično vzel oblast v svoje roke in niti ni hotel, da ameriški narod ve, kaj dela.

To je večja sramota za Franklina D. Roosevelta, kot karkoli. V slučaju vojne se boš ti, ameriški narod, bojeval. Ti boš izgubil sinove, brate, može in očete.

Ko pa se je razvila svetovna kriza, Roosevelt ni o tem obvestil ameriškega naroda. Vedel je, kako močna je Nemčija, kako slaba je bila Francija. Ko je Nemčija vko-rakala v Dunkirk in iz njega pre-

gnala Angleže, tedaj je predsednik Roosevelt vedel, da se nevarnosti kopičijo. Toda kongresu je rekel, da naj gre domov. Kongres pa ni šel; temveč je ostal v zasedanju, da brani vašo Ameriko.

Ko so bili Nemci ob Marni in Italiji v vojni in je kriza stalno naraščala, je predsednik Roosevelt zopet rekel kongresu: naj gre domov in naj pusti samega, da obravnava stvari sam tajno na svoj način. Toda kongres je ostal, da varuje vašo Ameriko.

Predvsem pa hoče Franklin Roosevelt ostati nenadomestljiv mož. V naši Ameriki pa ni prostora za nenadomestljivega moža. Tu ni mesta za tretji termin, za diktatorstvo, niti za regimencije človeških pravic v vaši Ameriki.

Wendell Willkie je vaš rešitelj. Ameriki ste dolžni, da ga izvolite za predsednika Združenih držav.

5. NOV. GLASUJTE ZA WILLKIE
BRUCE BARTON za Senator-ja
Za MARY DONLON in MESSMORE KENDALL, za Congressmen-at-Large

Lakota v Indiji

Angleška vzhodna Indija je znana po tem, da v nji v nekaterih letih nastane silna lakota, ki zahteva skupno z nalezljivimi boleznimi milijone človeških življenj. Vzrok lakote v Indiji doslej v Evropi še niso bili dovolj znani. Pripisovati jih je treba predvsem slabim letinam riža, ki je glavno in skoraj edino živilo Indov. Slabe letine se vrste zaradi pogoste suše. Pridelovanje riža zahteva pogost dež. Podnebje v Indiji je treba deliti v tri letne dobe: od oktobra do marea je nekoliko hladneje, od aprila do junija je toplo, od julija do septembra pa je doma monsunskega deževja. Prav od te dobe je odvisno, kakšna bo letina riža. Monsumi so pravilni vetrovi, ki pihajo z Indijskega oceana. V topli dobi se indijska kopnina silno razgreje in nad njo nastane nizek zračni tlak. Zato začne pritekati zrak od morja, ker je tam sorazmerno hladnejše in zračni tlak višji. Stalno opazovanje vremenskih razmer v Indiji in nad Indijskim oceanom je pokazalo, da toplotne razmere nad stara znanca. Istega dne je prispel tudi stari Robertson. Njega je vest o nesreči svoje hčerke zatekla na poslovnem potovanju v Mehiko. Hitel je z letalom v Vancouver, da čim prej obišče svojo bolno hčer. Čakalo pa ga je veselo iznenađenje. Našel je svojo hčer v intimnem pogovoru z Robertom Hamiltonom. Juliana ga je veselo sprejela in jela predstavljati Roberta kot svojega zaročena. Navdušeno je šepetal svojemu očetu.

"Dragi očka, danes sva se z Robertom odločila, da izpolniva davno željo naših staršev. Postati hočeva srečna mladoporočena, ki bosta vredna vajinih imen."

Tudi Robert je bil istih misli in ni nič protestiral.

Mr. Robertson je hitel na bližnjo pošto in poslal staremu Hamiltonu brzojavko sledeče vsebine:

Robertov rekord je splaval po vodi. V prihodnjem tednu postaneta Robert in moja Juliana zakonca. Pošlji jima svoj očetovski blagoslov, ker sta izpolnila najino davno željo. Te pozdravlja stari prijatelj

"Robertson."

Starega Hamiltona je skoraj zadela kap od veselja, ko je čital Robertsonovo brzojavko. Odhitel je s svojo soprogo v Vancouver, kjer je prisostvoval ženitvi svojega sina z zaročenko, ki mu jo je namenil že pred mnogimi leti in za katero je mislil, da nikdar ne bo žena njegovega sina, ker ni nikdar hotel slišati o tej poroki.

TOALETA PERUJSKE KRALJICINE.

V bližini Lime so odkrili grob staroperijske kraljice približno iz leta 1000 pred našim štetjem. Mumija je popolnoma ohranjena in prav tako njeno oblačilo iz krasnih, raznobarnih čipk. Poleg mumije so našli tkano torbico z dvema ročajema in v njej celo vrsto toaletnih predmetov: majhno bučo, ki je rabila po vsej priliki za puder, ker v njej je bil tudi čopič iz raznobarnih peres, dalje posodgovat bronast tuler, ki je po ohranjenih ostankih barvila sodeč, rabil kot šramba za karminasto rdečo črtalnik za ustnice, dalje brnasto pilo za nohte, nožiček za manikiranje in pinco. Poleg teh predmetov so našli tudi ročno zrcalo iz brušenega markazita s čudovitimi vložki. Po listu na mumiji -klepajo, da gre za hčer kakšnega poglavarja ali kraljevske princese.

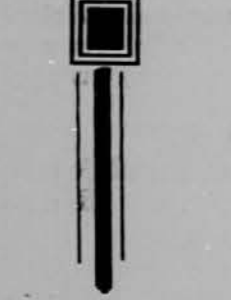
Ko obnovite naročnino, pošljite še posebej 25 centov za prihodnji zemljevid, ki je nujno potreben, da hočete natančno slediti današnjemu razvoju vojne.

Poučni spisi

- ANGLEŠKO SLOVENSKO BEKILLO. Sestavljen dr. F. J. Kern. Vezano. Cena \$2.00
- BODOČI DRŽAVLJANI naj naročijo knjižico — "How to become a Citizen of the United States". V tej knjižici so vsa pojasnjenja in zakoni za naseljenca. Cena 35c.
- DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan česki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientacijski sfera 9 denarju. Cena .50c
- DOMAČI ZDRAVNIK. Spisal Sebastijan Kneipp. 240 strani. Cena \$1.25
- DOMAČE ŽIVALI. — Spisal Damir Feigel. 72 strani. Cena .50c
- DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trila vez. Cena \$1.50 Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.
- GOVEDOREJA. Spisal R. Legvat. 143 strani. 8 slikam. Cena \$1.—
- KOKOŠJEREJA. Sestavljen Valentin Razinger. 62 strani. Broš. Cena .50c
- KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban) Vez. Cena .75c
- KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 strani. Cena 50c.
- KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani. Cena 30c.
- MLEKARSTVO. Spisal Anton Perc. 8 slikami. 108 strani. Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena .50c
- NAJVEČJI SPISOVNIK. — 156 strani. Cena .50c
- NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BESEDI. Opisal Fran Erjavec. 224 strani. Broš. Cena .25c
- OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez... Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železnicarstvo. Cena \$1.—
- DOKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez. Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c.
- PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str... Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c.
- PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti s glavnimi črtnami sodobne filozofije. Cena .50c
- SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. Sestavljen Dr. F. Bradac. — 625 strani. Cena \$1.25
- UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer. 163 strani. Cena \$1.—
- VELIKI SLOVENSKI SPISOVNIK. Sestavljen H. Podkrajski. — 437 strani. Cena \$1.—
- VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani. Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretosti; burke in šalji; poskusi; vedečevalna tabela; punktiranje; zastavice. Cena \$1.—
- ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena .25c

Kuharske KNJIGE LJUDSKA KUCHARICA

Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 West 18th STREET NEW YORK

V METEŽU

—: Roman. — Spisala: MARILJA KMETOVA. —

19

"Saj prav to je, ker vas tako natančno vidim — še preveč natančno —" Pire se je spet začudil sam sebi in je nejevoljno stresel z glavo.

"Torej?"
"Kaj torej? Ne da bi zavrisnili od veselja, da se vam je posrečilo tako izlaska sneti zakonski jarem z vratu — še v novega silite in si ga kar oberoč natikate čez glavo. Stepel bi vas!"

V silnem začudenju se je zazrla Tina v Pirev obraz, ki je kar gorel od nemira, da so se bliskale oči in podrhtevale ustnice. In tudi v njej se je nekaj prekrnilo, se zateknilo, da jo je zbolelo v srcu in je razprla oči. Dejala je:

"Ni mogoče drugače."

"Vse je mogoče!"

"Ne."

"Pa kaj?"

"Denar." Zamolklo je izgovorila Tina besedo in se prestrašila temnega glasu in zdelo se ji je, kakor bi bil nekdo drugi izgovoril to ledeno besedo. Nenadoma pa se je zdržnila in se za korak odmaknila. "Izkušat ste me prišli? Pa menda vendar ne po Andrejevem naročilu?" Kakor bi umazala lepoto, se ji je zdela, ko je bila toliko odprla svojo dušo. "Potem je bolje, da se kaj razideva," je nadaljevala ogorčeno, "ker ste mi vendar tuje in zato..."

"Gospa, nikar, nikar!" Pire jo je nalahno prijel za koleno in jo potegnil dalje. "Tak pa vendar še nisem, čeprav sem precej neokusen, nevljuden, grd, če hočete — in tako dalje. Pa glejte, zunaj mesta sva že, ali ni tu v bližini kake gostilne? Nimam več veselja do hoje."

"Tamle je gostilna — in tudi jaz bi rada sedla," je odvrnila s tujim glasom Tina in si v rešnici zaželela odpočitka. Zakaj toliko trudnosti je čutila v sebi, čeprav ves ta izprehod ni bil dolg.

Molče sta šla do gostilne in sta vstopila v prijazno solnčno sobo. Le malo gostov je bilo ondi in solnčni praški so se medlo motovili v širokem žarku sredi sobe in se svetlikali na mizi, ki se je v sredini bleščala kakor zrcalo. Sedla sta. Pire je naročil vina in ko je zablestela ž mavrica steklenice in kozarec pred njima in je Pire že natočil obe časi, sta se žele spogledala s Tino in Pire je dejal:

"Pa oprostite, gospa. Na zdravje!"

Dvignil je kozarec in Tina je kar nohte trčila s Pireem, a je koj povzela:

"Oprostite tudi vi, gospod doktor, a — le pustite, da govorim," je dejala s poudarkom, ko je videla, da je Pire zamahnil z roko, in nadaljevala:

"Ne le denar, kar sem bila tresčala kar tja v en dan..."

"Ne slepimo se..."

Tina je nehote preslišala Pireja in glasno poudarila.

"...tudi ljubezen me sili v novi zakon."

Pire je pretegnil noge pod mizo, dvignil obrvi, zavzdihnil in odvrnil:

"Če bi bil, kakršen sem navadno, pa ne vem, imate-li tu tako ozažje ali kaj — ali ste vi — torej, bodi kakor že: če bi bil, kakršen sem vedno, bi se vam zdajle na ves glas zasmel."

"Gospod doktor!" je kakrskoče vzkliknila Tina, vendar jo je zaskelilo, ko se je spomnila zmešane štrne svojih misli z doma. Pire si je nenadoma zaželel, da bi bil zdajle v Trstu, in je v duhu preklel Maribor in vse skupaj, a je spet pomislil, da je že vseeno, če je, kjer je, in je dejal:

"Saj me nič ne briga, vem, da bi se res zasmel, takole bi se: hahaha..." In v resnici se je zagrohotal, da so se sosednje mize začudeno ozrli vanj in je Tina obšla temna rdečica. "Pa me ni prav nič strah zdajle, veste..."

"Pa kaj vam je, gospod doktor?"

"A vi, gospa, vi ne ljubite," skoro sikajoče je šepetal besede, da se je Tina kar odmikala, "vi ne ljubite Gornika. In ga ne — pa pika."

"In tole ste mi prišli povedat iz Trsta? Ah — prihranili bi si bili rajši ves ta trud. Kako ste — no, prav milo rečem: čudni, gospod doktor!"

Tina se je zaničljivo zasmejala in se zazrla skozi okno.

"Dobro veste, kaj sem vam prišel povedat in sem vam bil že dopoldne povedal. Vse drugo je prišlo — kaj vruga vem, odkod je prišlo. Saj sem sicer ves drugačen."

"Vem, slišala sem, videla — in čudim se."

"Torej! In mi je končno vseeno, ste zaljubljeni, niste zaljubljeni, je denar — ni denar, kaj me briga! Res pa je, da me zanimata."

"Kakor sploh tudi druge ženske."

"Sem mislil."

"Zdaj pa?"

"Vidim, da ne."

"O, gospod doktor, kako ste padli iz vloge! Nisem mislila, da ste tako slab igralec! Ki ste vendar vedno le igralec."

"Ne bom odgovarjal in ugovarjal."

Molčala sta precej časa. Tina pa je še vedno pekla ona beseda: denar — pa je spet pričela:

"Torej res ne verjamete v mojo ljubezen do Gornika?"

"Kar izprašujete, tudi sami ne verjamete. Iz tega sledi, če ne verjamete sami, tudi ni ljubezni v vas."

Kakor nož so se zarezele te besede v Tino; spomnila se je materinih besed, spomnila razmišljivosti in dolgočasje pri pisanju Gorniku in spomnila se je, kako se je tolažila, ko ni čutila hrepenenja po združitvi, ampak je bilo v njej le veselje do razkošnega življenja. Zato ni odgovorila, le silno nesoglasje se je zarilo v njeno dušo in tako je čutila, kakor bi imela vso premočeno obleko in obutev na sebi.

"In čeprav ne verjamem v srečne zakone iz ljubezni," je nadaljeval Pire, "ljubezen kaj kmalu izpuhti — in sploh! Sreča in tako dalje — sleparija! Pa če je že, kar je — bodi. A vi ste se izmotali iz teh stvari — ste spet, kar ste bili; ste vsi v nemiru, ki drevite drevite dalje in boste še drevili — pa da, spet iznova — nak, to je neumnost! In vse le, ker si nekaj domisljate, česar ni!"

(Nadaljevanje prihodnjik.)

JAPONSKA SE PRIPRAVLJA NA ZRAČNE NAPADE

Japonski šolski otroci v Tokiju se vežbajo v gašenju požara za slučaj zračnega napada.

Umetni nosovi nezvestih žen

Vaziristan, severnovzhodna pokrajina Indije, je znana po svojih vstajah. Tam prebiva hrabro gorsko pleme. Kakor njegovi življenjski pogoji, so tudi njegovi običaji in mentaliteta precej različni od drugih plemen.

Na svetu morda ni nobenega predmeta, ki bi ne mogel postati predmet kupčije. Največja posebnost pa je nedvomno trgovina z umetnimi nosovi. Ta trgovina je precej donosna, mnogo bolj kakor bi človek sodil. Seveda bi ne mogla cveteti na primer v Evropi ali v Ameriki, kjer nihče ne kupuje umetnih nosov, ustvarjeni pa so za njo pogoji v Aziji in pred vsem v Vaziristanu.

Ne smemo pa misliti, da zanimanje za umetne no-ove budi morda kakšna modna norost domačinov. Ta trgovina je odvisna predvsem od ženske zvestobe.

Tudi pri nas se pogosto zgodi, da žena ni vselej zadovoljna s svojim možem, ki si ga ni sama izbrala in ni čudnega ni, če išče tolažbe in razumevanja zunaj zakona. Pri nas se končujejo takšni romani, če sploh mož kaj zve, bodisi pred sodiščem za ločitev zakonov ali v najhujšem primeru v ječi, najbolj pogosto pa tudi pride do sprave med zakoncema. Prevaranemu možu navadno ne pride na misel, da bi se masčeval nad nezvesto ženo, na primer tako, kakor se može v Vaziristanu, kjer jim rečejo nosove.

Če ugotovi mož v Vaziristanu, da mu žena ni bila zvesta, potegne slovesno dolgo nož in ne glede na ženinne proteste, odreže ženi nos.

To je seveda precej boleča operacija, a razen tega navadno ne pripomore ženinu lepoti. Žena je tudi tako za vedno ožigosana pred svetom. Toda navadno se zgodi, da se mož vseeno pobota z ženo, pozneje, ko ji je že odrežal nos in se tega

ljal malo preenergično, ali pa je dekle imelo zelo krhke kosti, kajti pri teh poskusih je utrpela lom desne roke.

Rešitelj je bil gotovo ravnal malo neprevidno, vendar pa so se vsi začudili, ko je prišla šivilja pozneje pred sodnika in tožila mladega moža za odškodnino, ker ni bil ravnal z vso opreznostjo, kakršna bi bila na mestu v takšnih primerih. Najmanj štirideset dni ji je bilo treba, da se ji je kost na desni roki zacečila in za ta čas je zahtevala odškodnino. Sodnik je sedaj v zadregu, kako naj tožbo reši.

VOJNA V EVROPI

Angleško zračno ministrstvo naznanja, da so angleški letalci sinoči bombardirali središče Berlina in povzročili mnogo požarov. Na veliko elektrarno v Moabitu pri Berlinu je bilo vrženih več ton bomb. Tudi na Kruppove tovarne v Essenju so bile vržene bombe, ki so težje od vseh prejšnjih. Kruppove tovarne so bile izpostavljene zračnemu napadu nad dve uri.

Hamburg, katerega so angleži bombardirali v četrtek ponoči, je še vedno v plamenih.

V pristanišču Lorient v Franciji je bilo ubitih nad tristo nemških vojakov in poškodovanih sta bila dva parnika.

London je imel mirno nedeljo

Nedelja je potekla primerno zelo mirno. Sirene so sicer dvakrat naznanile bližajočo se zračni napad, toda nemški bombniki so bili preganjeni, predno so mogli prileteti nad London. Zvečer pa, ko je luna razsvetljevala pokrajino, so prihajali veliki štirimotorni bombniki, ki so vrgli mnogo bomb. Največ so bile vžigalne bombe, ki so povzročile več požarov.

PETELINJI DVOBOJI.

Čeprav je v državi Wisconsin prepevčano prirejati petelinje dvoboje, vendar tamkajšnji farmarji vadijo peteline za ta namen. Brata Roberts redita peteline za petelinje dvoboje že od svojih mladih let in dobila sta prve kokeši iz Anglije že pred 40 leti. Od tedaj sta vzredila 10.000 lepih petelinov posebne pasme, imenovane Tornado.

Mnogi kupec, ki si žele trenirane peteline, se obračajo na brata Roberts. Približno 14 dni pred petelinji dvobojem začneta brata Roberts živali trenirati. To treniranje bi lahko imenovali mučenje živali. Najprej podita petelina v ozki kletki, tako ozki, da se živali ne moreta obrniti. V začetku se živali naglo utrudijo, s časom pa zdrže več in kmalu dobe močne mišice na nogah. Druga

Nova zaloga...

in tudi nekaj novih knjig in pisateljev

SLOVENSKE KNJIGE

DAMA S KAMELJAMI

Spisal ALEKSANDER DUMAS
Pisatelj sam pravi, da je knjiga uganka. Strmiš vanjo kot v zastor, ki zakriva oder, kjer se bo igral kos življenja. In v tem slavnem romanu se res igra velik kos zelo zanimivega življenja.

cena \$1.75

HUBERT

Spisal Paul Keller.
Roman iz lovskega življenja.

cena \$1.—

JERNAČ ZMAGOVAČ

Spisal sloviti poljski pisatelj HENRIK SIENKIEWICZ
Kakor vsi njegovi romani, je tudi ta zelo zanimiv.

cena \$1.—

KRAJ UMIRA

Spisal JOŽKO JURAC
Mlad koroški Slovenec zelo jasno in zanimivo popisuje življenje kmetov in rudarjev.

cena \$1.—

KAKOR HRASTI V VIHARJU

Spisal Strachwitz.
Zelo zanimiva povest iz domaćega življenja.

cena 75c

MOJE ŽIVLJENJE

Spisal IVAN CANKAR
Najboljši slovenski pripovednik in pisatelj je Cankar, ki v tej knjigi pripoveduje marsikaj zanimivega iz svojega življenja.

cena 75c.

NA POLJU SLAVE

Spisal HENRIK SIENKIEWICZ
Pisatelj popisuje stalno zmago poljskega kralja Jana Sobieskega nad Turki pri Hotinu in s tem osvoboditve Poljske. S to zmago je bila končana turška sila, pod katero so toliko trpeli tudi slovenski kraji.

cena \$1.—

OTROCI SOLNCA

Spisal IVAN PREGELJ
Poznani slovenski pisatelj popisuje čudovit svet med žarkostjo južnega solca in senco hladne severne noči.

cena \$1.—

ROŠLIN in VERJANKO

Spisal JANKO KERSNIK
Kersnik, ki je poleg Josipa Jurčiča naš najboljši pripovedni pisatelj, v tem romanu popisuje življenje in dogodeke na gradu Dvor v dolini Krke na Dolenjskem. Roman je zelo zanimiv od začetka do konca.

cena \$1.—

ROKOVNJAČI IZPOD TRATE

Spisal Kazimir Przerwa-Tetmajer.
Zelo zanimiva povest o divjem lovcu Groltofskem.

cena 75c

SODNIKOVI

Spisal JOSIP STRITAR
Starosta naših pisateljev in pravzaprav oč pravih slovenskih v tem svojem romanu živo in zanimivo popisuje življenje na deželi.

cena \$1.75

SREČANJE Z NEPOZNANIM

Spisal MIRKO JAVORNIK
Pisatelj v knjigi pove isto, kot pove naslov: srečal se je z ljudmi, med katerimi so nekateri že mrtvi, drugi še živi. Njihova usoda je bila zanimiva, pri nekaterih tudi tragična. Pred vsem pa popisuje resnično življenje posameznih.

cena \$1.—

V ZARJE VIDOVE

Spisal OTON ZUPANČIČ
Najboljši in še živči slovenski pesnik podaja s to zbirko zopet nekaj umotvorov. Pesmi so posvečene njegovi ženi Ani.

cena \$1.—

V LIBIJSKI PUŠČAVI

Spisal A. Conan Doyle.
Zelo zanimiv roman, čegar dejanje se dogaja v Egiptu, v deželi bajnega Nila.

cena 50c

ZADNJI VAL

Spisal IVO ŠORLI
Poznani slovenski pisatelj nam v tej knjigi podaja zelo zanimive podatke o svojih doživljajih v Roški Slatin.

cena \$1.—

ZNANCI

Spisal RADO MURNIK
Poznani humorist v tej knjigi kaže razne značaje ter knjižko sam označuje kot "Povesti in orisi."

cena \$1.25

ZIMA MED GOZDOVI

Spisal Pavel Keller.
V tem romanu Keller v svetlih barvah riše dogodeke na kmetih in posebno v gozdovih.

cena \$1.25

ŽITO POGANJA

Spisal Rene Bazin.
Francoski roman zelo nepete vsebine.

cena 75c

ZADNJI MOHIKANEČ

Spisal J. F. Cooper.
Dejanje se vrši v letu 1757, ko so še Indijanci kraljevali v lepi Mohawk dolini v kraju, ki obsega sedanji državi New York in Vermont.

cena \$1.—

Naročite pri:

KNJIGARNI
"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street,
New York, N. Y.

Poštino plačamo mi.

Rojakom priporočamo, da naročijo te knjige že sedaj, ker zaloga je omejena in zaradi evropskih razmer je težko dobiti v tem času dokladek.

ga vaja je metanje petelinov v zrak s podvezanimi krili ali v posameznih kletkah. Koko rogami, da bi se živali naučile držati ravnotežje. Te vaje se ponavljajo po nekajkrat na bene putke druge pasme. Petelin so pa tako divji, da se ne boje niti človeka. Brata Roberts zadržata za služito s to posebno rejo precej, saj prodajata peteline po 10 do 50 dolarjev. Na razstavi petelinov v Clevelandu so dobili Robertsovi petelini prvo nagrado.

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vstvarjajo zgodovino. Svetovnih vesti pa ne morete razumno zasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglobljena stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli te-

kom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančno, isti izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja samo \$2.75 za Združene države in \$3.— za Kanado. Ta veliki atlas dobite pri KNJIGARNI "GLAS NARODA", 216 West 18th St., New York. Z vsakim naročilom priložite knjigarno brezplačno 5 slovenskih knjig, ki jih izberite iz seznama na zadnji strani lista.